

Fakta om udviklingen i Kriminalforsorgen

Dette notat samler forskellige fakta om udviklingen i Kriminalforsorgen.

Seneste nyt – september 2007 – er:

- De uniformerede fængselsfunktionærers sygefravær er steget i 2007. Fortsætter den nuværende tendens resten af året, vil sygefraværet for fængselsfunktionærer være næsten tre gange højere end sygefraværet for øvrige funktionærer på arbejdsmarkedet.
- Antallet af nedslidte fængselsfunktionærer er fortsat højt i 2007. Risikoen for nedslidning er fire gange så stor som på det øvrige arbejdsmarked.
- Kriminalforsorgen har vanskeligt ved at tiltrække nok mandskab. Der er flere medarbejdere, der forlader tjenesten, end der bliver ansat.
- Strafmassen – det antal måneder domstolene dømmer – fortsætter på samme høje niveau i 2006.
- Også antallet af varetægtsfængslede i de danske arresthuse fortsætter på samme høje niveau som i 2006.
- Presset på fængslernes kapacitet er lettet i 2007. I årets første syv måneder var den gennemsnitlige udnyttelsesprocent 89,3 procent. Den politiske målsætning er 92 procent.

Dette notat bygger – med mindre andet er angivet – alene på informationer fra Direktoratet for Kriminalforsorgen. Oplysningerne er i vidt omfang indekseret startende i 1996.

Ventetid på at afsone falder

Ventetid: Dømte skal i gennemsnit vente knap fem måneder på at afsone deres domme

Den gennemsnitlige tid, der ventes på at afsone en straf, er et udtryk for, hvor god balance der er mellem kapacitet og strafmasse.

Figur 1. Ventetid

Note: Der er anvendt rullende gennemsnit af tre måneder i figuren.

I juli 2005 var ventetiden oppe på 11 måneder i gennemsnit. Siden er ventetiden faldet, og i juli 2007 var ventetiden nede på 4,6 måneder.

Ventetiden på 4,6 måneder skal dog sammenlignes med, at den normale ventetid – den tid man normalt skal vente fra dom til indsættelse, hvis ikke fængslerne er overfyldte – ligger på cirka to og en halv måned.

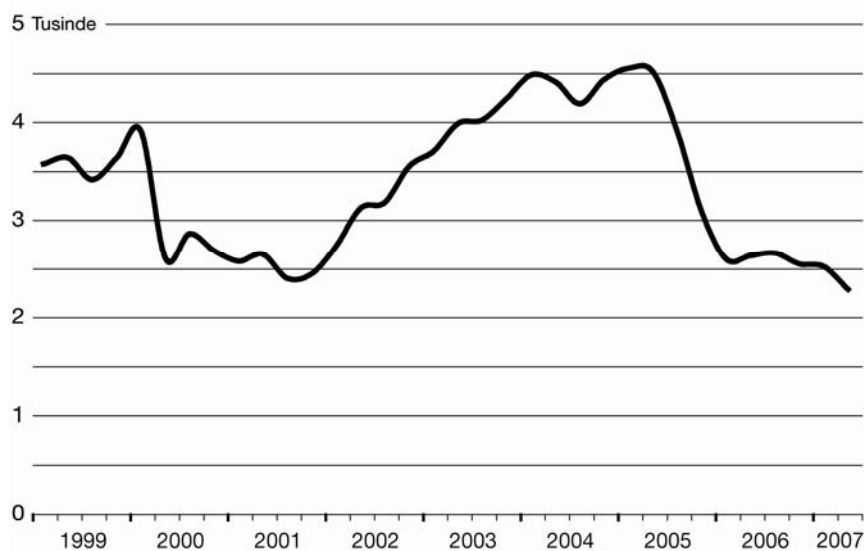
Venter på fængsel: Antallet, der venter på at afsone, falder

Færre venter på at afsone domme

Antallet, der venter på at afsone straf i Kriminalforsorgen, giver et indtryk af, hvor god en balance der er mellem Kriminalforsorgens kapacitet og strafmassen.

Antallet af ventere er faldet støt siden 2005. Venterkøen var i andet kvartal 2007 på 2.262 personer. Til sammenligning var køen på 4.488 i andet kvartal 2005.

Figur 2. Dømte, der venter på indsættelse

Note: Statistikken for antallet af ventere er blevet lagt om ultimo 2004. Alle tal i denne figur er udregnet efter den nye metode.

Ifølge Direktoratet for Kriminalforsorgen er det normalt, at "ca. 2.600 dømte [venter] på indsættelse, blandt andet som følge af de almindelige regler, der gælder om tilsigelsesvarsel og adgangen til at søge om udsættelse med afsoning." (Nøgletal, december 2004, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Straffulbyrdelseskontoret, Statistiksektionen).

Belæg: Presset på fængslernes kapacitet er lettet

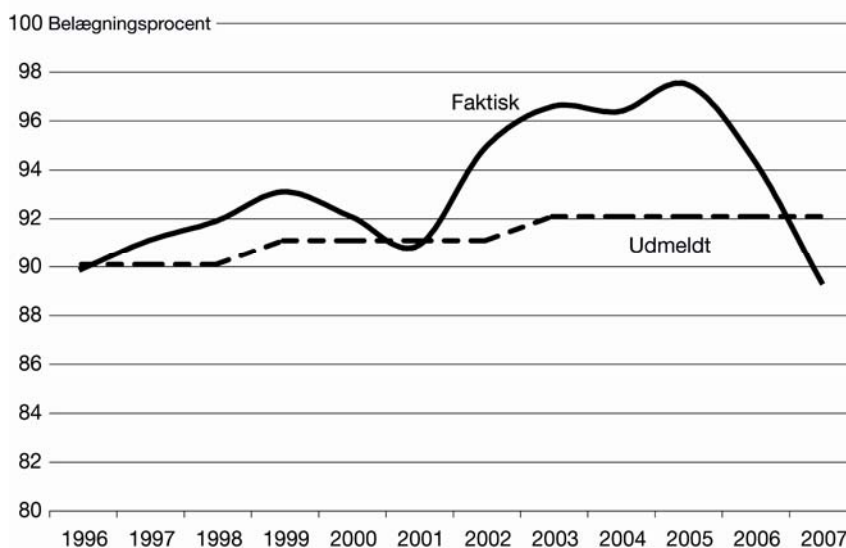
Bedre plads i fængslerne

Belægget er et udtryk for, hvor mange af Kriminalforsorgens pladser, der bliver udnyttet. Det udmeldte belæg er et udtryk for den besluttede udnyttelse af pladserne.

Belægget er i 2007 kommet under 92 procent. I årets første syv måneder var den gennemsnitlige udnyttelsesprocent på 89,3 procent. Til sammenligning var den gennemsnitlige udnyttelsesprocent på 95,9 procent i de første syv måneder af 2006.

Det ser dermed ud til, at 2007 bliver det første år siden 2001, hvor det faktiske belæg er lavere end den politiske besluttede udnyttelsesprocent på 92 procent.

Figur 3. Så fyldte er fængslerne

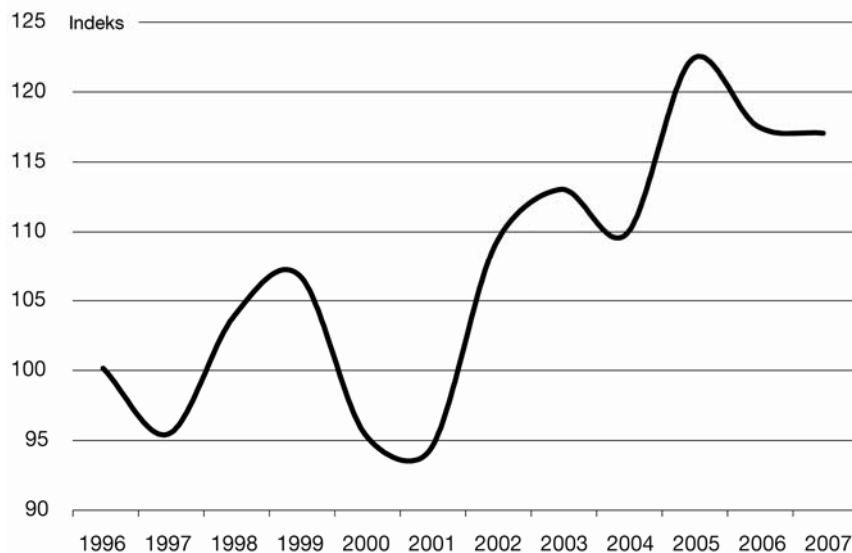
Note: Belægningsprocenten for 2007 er opgjort for perioden 1. januar – 31. juli 2007.

Strafmasse: Det høje niveau fortsætter

Fortsat høj strafmasse

Den anmeldte strafmasse er et udtryk for, hvor mange måneders dom domstolene har dømt, og den giver dermed en strømpil for, hvilket pres der kommer på systemet.

Figur 4. Strafmassemåneder (index 1996 = 100)

Note: 1996 = 53.297 måneder. Tallene for 2007 er opgjort 31. juli 2007 og vægtes i forhold til samme periode 2006.

Strafmassen fortsætter på samme høje niveau som i 2005 og 2006. Strafmassen er efter de første syv måneder i 2007 0,4 procent lavere end for samme periode i 2006.

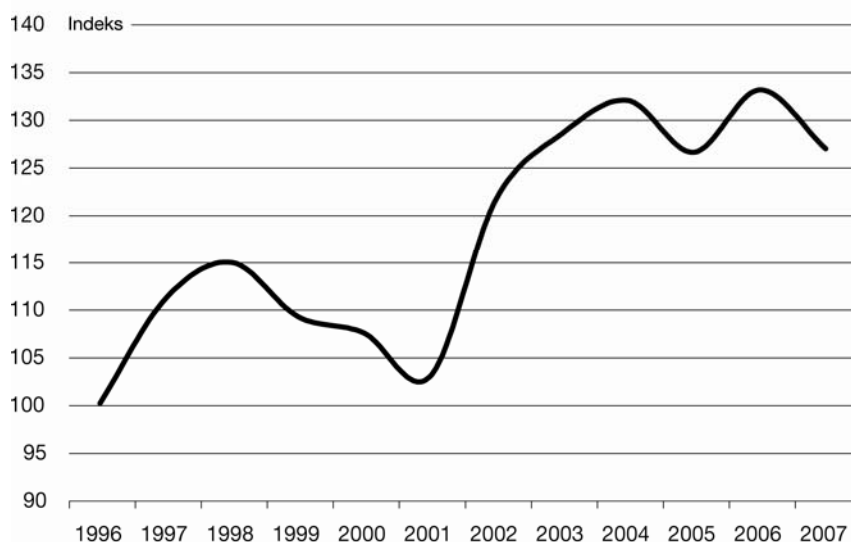
Strafmassen er steget støt siden 2001. Hvis det nuværende niveau varer ved i hele 2007, vil der blive dømt ca. 5.200 års straf for hele året. Til sammenligning blev der dømt ca. 4.200 års straf i 2001.

**Arrestanter:
Antallet af
arrestanter
fortsat højt**

Højt antal varetægtsfængslede

Antal arrestanter er et udtryk for, hvor mange der gennemsnitligt er varetægtsfængslet og afventer en dom. Jo flere arrestanter, desto større efterfølgende pres på arresthusene og fængslerne.

Figur 5. Udvikling i antal arrestanter (index 1996 = 100)

Note: 1996 = 826 arrestanter i gennemsnit. Tallene for 2007 er opgjort for perioden 1. januar til 31. juli 2007 og vægtet i forhold til samme periode i 2006.

I gennemsnit har der siddet 1.049 arrestanter i de danske arresthuse i de første syv måneder af 2007. Dette er 4,6 procent færre end i samme periode i 2006.

Antallet af varetægtsfængslede er dog stadig højt. Fortsætter det nuværende niveau vil der gennemsnit sidde 1.047 varetægtsfængslede i Kriminalforsorgen i hele 2007. Dette er 23 procent flere end i 2001.

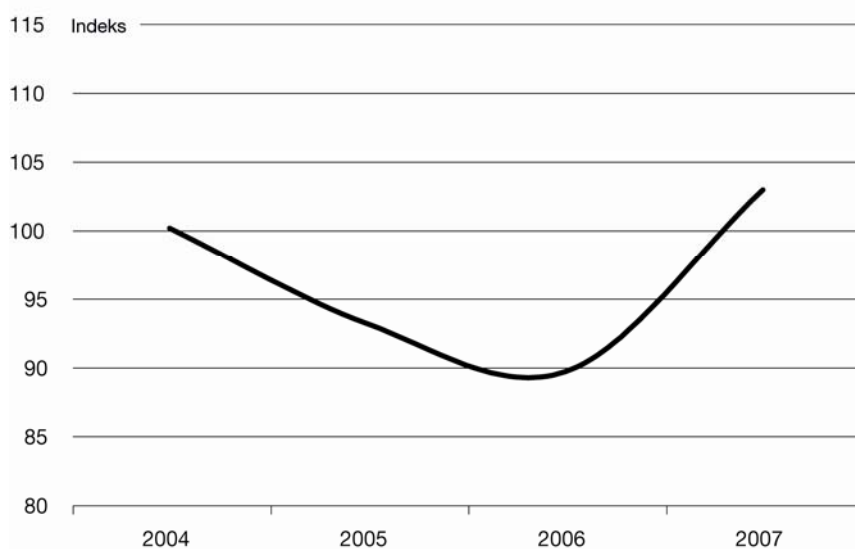
**Overgreb:
Antallet af
politianmeldte
overgreb på
funktionærer
stiger**

Flere overgreb

Indberetninger for de første to kvartaler af 2007 tyder på, at antallet af voldshandlinger og trusler imod fængselsfunktionærer stiger. Fortsætter tendensen i hele 2007, vil antallet af anmeldte overfald blive højere end i 2004.

I 2004 blev der anmeldt 299 overfald.

Figur 6. Politianmeldelser (index 2004 = 100)

Note: 2007 er opgjort for perioden 1. januar til 30. juni 2007 og vægtes i forhold til samme periode i 2006. Statistikken blev omlagt i 2004. Det er derfor ikke muligt at sammenligne med tidligere år. Direktoratet for Kriminalforsorgen oplyser desuden, at Københavns Fængsler i 2007 har indført nye opgørelsesmetoder, der har medført flere registreringer.

**Nedslidning:
Fængsels-
funktionærer har
fire gange større
risiko for at blive
slidt ned end
ansatte på det
øvrige
arbejdsmarked**

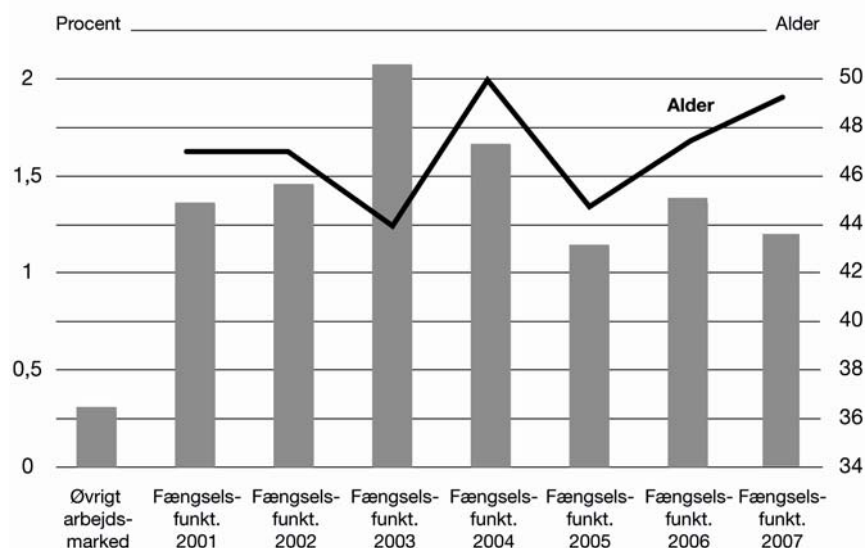
Mange nedslidte fængselsfunktionærer

Antallet af nedslidte fængselsfunktionærer, der må forlade tjenesten i utide på grund af helbredet, er stadig højt. Cirka 1,2 procent af alle fængselsfunktionærer måtte forlade tjenesten før tiden i de første syv måneder af 2007. I 2006 var dette tal 1,4 procent.

Det understreger, at funktionærerne befinder sig i en højrisikogruppe for nedslidning. Risikoen for nedslidning er fire gange så stor som på det øvrige arbejdsmarked, hvor ca. 0,3 procent årligt må forlade jobbet i utide.

Samtidig er fængselsfunktionærerne meget unge, når de må forlade tjenesten i utide på grund af nedslidning: Gennemsnitsalderen er på kun 49 år i 2007.

Figur 7. Årets helbredsbedingede afskedigelser: Andel og alder

Kilde: Indberetninger af helbredsbedingede afskedigelser samt Dansk Arbejdsgiverforenings Arbejdsmarkedsrapport 2001 (s. 78-79). Tallene for 2007 er opgjort for perioden 1. januar til 1. august 2007.

**Sygdom:
Sygefraværet er
langt højere end
på det øvrige
arbejdsmarked**

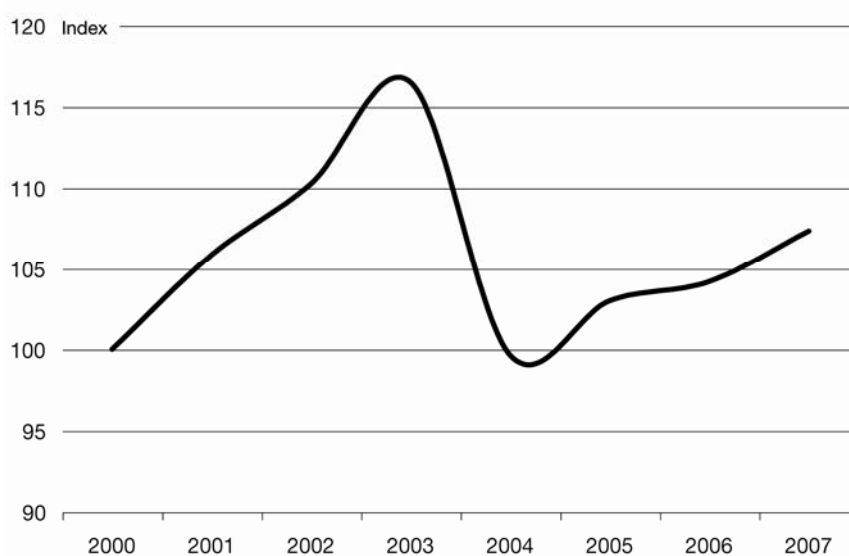
Personalets sygefravær stiger

De uniformerede fængselsfunktionærers sygefravær stiger fortsat.

I de første syv måneder af 2007 var det gennemsnitlige antal sygedage på 21,5 dage pr. medarbejder. I samme periode 2006 var antallet 20,9 dage.

Fortsætter den nuværende udvikling resten af året vil fængselsfunktionærerne i gennemsnit have 22 sygedage i 2007.

Figur 8. Sygdomsudvikling for fængselsfunktionærer (index 2000 = 100)

Note: Tallene for 2007 er opgjort for perioden 1. januar til 31. juli 2007 og vægtet i forhold til samme periode i 2006.

Sygefraværet for de uniformerede fængselsfunktionærer i årets første syv måneder udgør 5,9 procent. Til sammenligning var sygefraværet på DA-området 4,1 procent ifølge DA's fraværstatistik for 2005. Det vil sige, at sygefraværet for fængselsfunktionærer er ca. 44 procent højere end sygefraværet for ansatte på det øvrige arbejdsmarked.

Sammenlignes der udelukkende med funktionærer på det øvrige arbejdsmarked, er forskellen endnu større. Ifølge DA's fraværstatistik var sygefraværet for funktionærer 2,3 procent i 2005. Det vil sige, at sygefraværet for fængselsfunktionærer er over 150 procent højere end sygefraværet for funktionærer på det øvrige arbejdsmarked.

Rekrutteringsproblemer: Der er ubesatte stillinger

Mangel på mandskab

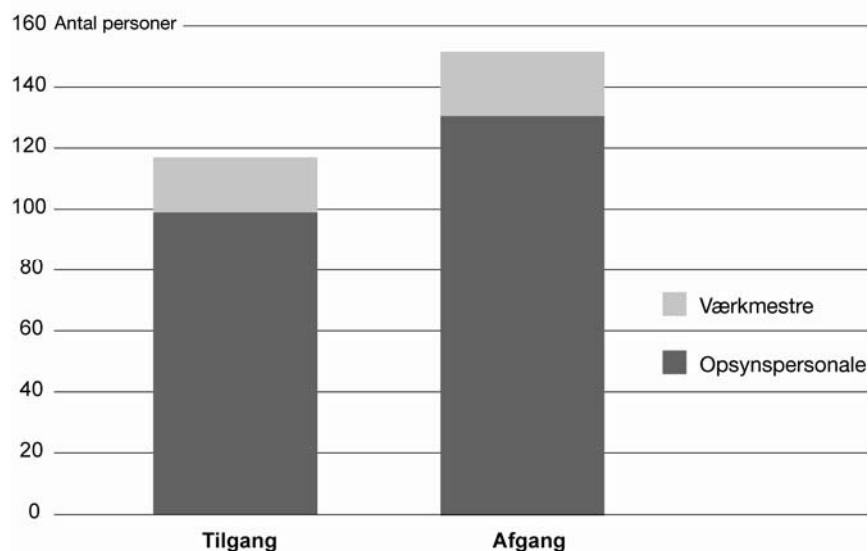
Oversigten for tilgang og afgang af personale viser, om Kriminalforsorgen er i stand til at tiltrække lige så mange medarbejdere, som der forlader tjenesten.

Målsætningen for 2007 er, at Kriminalforsorgen skal have samme antal medarbejdere som i 2006. Det kræver efter Dansk Fængselsforbunds opfattelse, at der bliver ansat mindst 237 medarbejdere i løbet af 2007.

I de første syv måneder af 2007 har 152 fængselsfunktionærer forladt tjenesten, men der er kun ansat 117 nye fængselsfunktionærer.

Der skal ansættes mindst 120 nye medarbejdere i årets sidste fem måneder for at alle stillinger bliver besat.

Figur 9. Tilgang og afgang blandt fængselsfunktionærer

Note: Tilgang og afgang af fængselsfunktionærer opgjort for perioden 1. januar til 1. august 2007.